

РЕШЕНИЕ

№ 701

гр. София, 13.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Д СЪСТАВ, в публично заседание на десети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Здравка Иванова

Членове: Цветомира П. Кордоловска
Дачева
Наталия П. Лаловска

при участието на секретаря Екатерина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Здравка Иванова Въззивно гражданско дело
№ 20211100511309 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. чл. 258 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба от ответника Държавна агенция за бежанците пи МС, чрез представителя му, срещу решение № 20139247/15.06.2021 г., 75 с - в по гр. д. № 77817/2018 г., с което признато за установено, на основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 266, ал. 1 ЗЗД, че Държавна агенция за бежанците, ЕИК ***** дължи на М. А. Д., ЕГН ***** сумата от **6 185, 42 лв.**, представляваща възнаграждение по договор № 017624/13.06.2014 г. за месец август 2014 год., ведно със законната лихва считано от 19.09.2017 год. (подаване на заявлението) до окончателното плащане и на основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 86, ал.1 ЗЗД в размер на **1 860, 80 лв.**, представляващо законна лихва за забава за периода от 30.09.2014 год. до 15.09.2017 год. Искът по главницата е отхвърлен за разликата до пълния предявен размер от 1862, 63 лв. Страните са осъдени съразмерно за разноски по делото.

Излага доводи, че решението е незаконосъобразно и необосновано постановено. Поддържа, че в тежест на ищеца е било да ангажира доказателства за предаване и приемане на извършената работа. Правилно съдът е приел, че изискването за съставяне на отчети съставлява договорна форма за доказване на изпълнението. След като такива не са представени, съдът е следвало да приеме, че не е доказано приемане и предаване на работата. По делото е налице спор за изпълнение на преводаческите услуги, за които се претендира плащане, чрез представяне на отчети и тяхното одобряване от служител на ответника по контрола, чрез нарочно писмено изявление. Сочи, че начина на приемане на работата от възложителя е уговорено изрично в договора и неоснователно съдът е направил извод, че тази уговорка не изключва ангажиране на

други доказателства за приемането. Поддържа, че този извод противоречи на принципа, че договорите имат силата на закона между страните. Бланките за извършен устен и писмен превод към договора не са само частни свидетелстващи документи, понеже са свързани с изразходване на средства предоставени от Европейската комисия, които подлежат на стриктно отчитане. Поддържа, че бланките съдържат точно определени реквизити, съгласно заповед № 03-556/18.06.2014 г., като на всяка страница от бланката следва да има печат от ДАБ при МС, подпис на началник отдела, и директора на РПЦ в гр. Харманли, имената на лицата и държавата, на които се извършва превода, а не само вида му. Излага съображения, че на бланките за отчет през м. 08 няма имена на лице или държава, за които са извършва превод, а само вид на превода. Без тези реквизити не може да се установи за кои лица е възлагано да се извърши превод и какъв е вида и целта му. Оспорва се извода на СРС, че ДАБ при МС е приела превода като възложител и че е налице фактическо признание, че съответства на поръчаното. Неоснователен е извода, че понеже бланките са заведени в счетоводството, издадените счетоводни справки са равнозначни на приемане на работата с конклюдентни действия. Необосновано СРС е приел, че е налице доказателство за неизгоден за ответника факт и че не е налице законово изискване за форма за доказване приемането на извършените преводачески услуги, тъй като редът е описан в договора (раздел III, чл. 7, ал. 3) и в нарочната заповед на ръководството на ДАБ. Изготвените от ищеца М. Д. отчети не отговарят на въведените изрично изисквания. Моли да се отмени решението и исковете да се отхвърлят. Претендира разноски, като моли адвокатското възнаграждение на ответника да бъде намалено до размера по Наредба № 1/2004 г.

Въззиваемата страна – ответникът, чрез представителя си, в срока по чл. 263 ГПК, е подал писмен отговор, в който оспорва въззивната жалба. Поддържа, че решението на СРС е законосъобразно постановено, при съобразяване на събраните доказателства в цялост. Счита, че законосъобразно СРС е направил извод, че ищецът е изпълнил задълженията си по договора, а изработеното е прието от ответника и не е оспорено. Безспорно е, че ищецът е извършил преводите, които са му възложени през процесния период. За всеки от преводите е издавано решение от Началника на ДАБ – Харманли и те са използвани от ДАБ за издаване на документи за самоличност. Тези обстоятелства не са оспорени от ответника. Сочи, че ДАБ е приела преводите без забележка, не е възразила своевременно, че отчетите не отговарят на формата, приложима към момента на предаването им. Ако е имала възражения, Агенцията е следвало да ги направи своевременно, за да може бланките да се коригират. Излага доводи, че основателно СРС е направил извод, че след като бланките са приети, подписани са от Началника на РЦ на ДАБ – Харманли и носят техният печат и не са оспорени своевременно, работата е приета от възложителя и за нея са дължи заплащане на възнаграждение. Правилен е и извода на СРС, че за вземанията се прилага 5 – годишната давност, понеже престациите не са периодични или с предварително определени размери, а зависят от изработеното за всеки месец. Необходимостта от преводи е в зависимост от нуждата и може да бъде през различни интервали от време. Ищецът се позовава на чл. 303 а, ал. 2 от ТЗ, според който при сделки, по които възложителят е публичен орган, срокът за изпълнение на задълженията не може да е повече от 30 дни, а само по изключение, и ако е уговорено, може да е 60 дни. В този смисъл е и Директива 2011/7/ЕС. Поддържа, че ДАБ е публичен възложител и следва да съблюдава правилата на добрите нрави при изпълнение на задълженията си. Агенцията не изпълнява задълженията си към изпълнителите с години и не може да се позовава на това бездействие. Моли да се потвърди решението като законосъобразно и

обосновано. Претендира разноски за адвокатско възнаграждение, на основание чл. 38, ал. 1 и 2 ЗАдв.

Съдът, като взе предвид доводите на страните и след преценка на доказателствата по делото по реда на въззивната проверка, приема за установено следното :

Според уредените в чл. 269 ГПК правомощия, въззивният съд се произнася служебно по валидността на цялото решение, по допустимостта в обжалваната част, а по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съдът се произнася и без довод за допуснати нарушения на императивните материалноправни норми.

Обжалваното решение е валидно и процесуално допустимо в оспорените части, след подадено възражение в срока по чл. 414 ГПК. При постановяването на решението не са допуснати нарушения на императивни норми.

СРС е бил сезиран и се е произнесъл по искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. 79, ал. 1 вр. чл. 266, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД - за установяване на вземания за възнаграждение по договор за предоставяне на преводачески услуги и лихви за забава.

По законосъобразността на решението, съдът е обвързан от доводите изложени във въззивната жалба.

СРС е разгледал всички факти, относими към спорните договорни отношения между страните. Основателно съдът е приел, че за уважаване на иска за заплащане на претендираното възнаграждение следва да бъде установено, на първо място, валидно правоотношение по договор за правни услуги, по което ищецът е изпълнил задълженията си - предоставил е съответните преводачески услуги, които са приети от възложителя - ответник и е изправна страна, че е уговорено възнаграждение в определен размер, с определен срок за плащане, което не е платено от ответника.

В тежест на ищеца, по общите правила на чл. 154 ГПК, е да установи какви са били основните параметри на договора - предмет, договорено възнаграждение, срок за плащане. В тежест на ответника е да установи, че е платил уговореното възнаграждение, както и до докаже правоизключващите и провопогасяващите си възражения срещу иска.

В случая ищецът дължи на възложителя престиране на резултат от трудова/интелектуална/ дейност, а като цяло трудовият резултат е предмет на договор за изработка. Следователно процесният договор представлява вид договор за изработка, имащ за предмет престиране на резултати от интелектуален труд на изпълнителя.

Както е посочил и СРС, този договор по дефиниция е консенсуален и неформален - за сключването му е достатъчно постигане на съгласие между насрещните страни относно същественото му съдържание. Законът не обуславя действителността на договора от спазване на определена форма на обективизиране на това съгласие. Предпоставка за възникване на задължение за заплащане на възнаграждение, по чл. 266, ал. 1, изр. 1 от ЗЗД, е поръчващият да приеме съответната работа. Законът предвижда освен това, че ако възложителят не направи възражения, работата се счита приета - чл. 264, ал. 3 ЗЗД, а наличието на възражения дава възможност на възложителя да упражни правата си по чл. 265 ЗЗД.

По делото е прието за безспорно, с доклада по чл. 140 ГПК, че на основание проведена процедура за възлагане на обществена поръчка, съгласно изискванията на

Закона за обществените поръчки (ЗОП) между страните е сключен договор № 01-7621 от 13.06.2014 г. Предмета на договора е извършване на писмени и устни преводи от арабски или кюрдски език на български език или от български език на арабски или кюрдски език от страна на ищеца в полза на ДАБ. Уговорено е, че договорът влиза в сила от датата на сключване - 13.06.2014 г., със срок на изпълнение на договора 1 година и/или достигане на законоустановения праг, като достигането на същия изрично е предвидено като основание за прекратяване на договора. Като такова е уговорено и настъпването на съществени промени във финансирането на обществената поръчка, предмет на договора, извън правата на възложителя, които той не е могъл да предвиди предотврати или да предизвика. В този случай и предвидено, че възложителят следва да уведоми писмено изпълнителя веднага след настъпване на посочените обстоятелства.

Съгласно уговорките в договора, възложителят следва да заплати по 15 лв. на страница за писмен превод от или на арабски или кюрдски език, както и по 25 лв. на час при устен превод от или на арабски или кюрдски език. За писмен превод от или на арабски език по въпроси, свързани с настаняване на лицата в центрове за бежанци, възложителят дължи по 15 лв. на страница, а за устен - по 25 лв. на час. Според чл. 3 от договора средствата по договора се осигуряват по Годишна програма за 2013 г. на Европейския бежански фонд III 75 % и 25 % съфинансиране от държавния бюджет.

Съгласно чл. 2, ал. 2 от договора, възнаграждението следва да се заплати по банков път в срок до 30 дни от представяне на отчет от изпълнителя за извършените преводи. Други условия за отчитане или приемане на извършените преводачески услуги не са предвидени в договора.

По делото не се установява договорът да е прекратен към исковия период, в какъвто смисъл ответникът е направил възражения в жалбата.

Във връзка с оспорванията на ответника, за установяване изпълнението на задълженията на изпълнителя за извършване на писмени и устни преводи от или на арабски и кюрдски език, ищецът е представил, официално заверени от ДАБ, копия от протоколи - Бланки към извършен устен и писмен превод към договор № 1-7621 от 13.06.2014 г., в които са отразени преводите, извършени през месец август 2014 год. Посочени са датата, вида и целта на извършения превод. Протоколите за извършената от ищеца работа са подписани както от него, така и от съответните представители на ответника - ДАБ. Както е приел и СРС тези протоколи представляват частни свидетелстващи документи, които съдържат подпис на длъжностните лица, представители на ответника, от които може да се приеме за установен неизгодния за последния факт, че възложителят е приел изпълнението на посочените в протоколите услуги в изпълнение на процесния договор, без да направи възражения при приемането.

Въззивният състав споделя изцяло извода на СРС, че изпълнението на задълженията на ищеца да предостави преводачески услуги, писмени и устни преводи от арабски или кюрдски език на български език или от български език на арабски или кюрдски език, по договора от 13.06.2014 г. се установява от приетите пред СРС писмени доказателства. За извършените от ищеца преводи са съставени отчети, по бланки на възложителя към договор № 01-7621/13.06.2014 г. От тях се установява какви по вид писмени и устни преводи от и на арабски или кюрдски език за периода от 01.08.2014 год. до 29.08.2014 год. е извършил ищеца. Установена е общата продължителност преводите, общият брой на страници, на които е извършен писмен превод, както и целта на извършените преводи.

Представените пред СРС в официално заверен препис от ДАБ отчети за извършената работа не са оспорени от ответника. Последният единствено е поддържал, че лицата пописали отчетите от името на ДАБ - Харманли, не са включени в заповед № 03-556/18.06.2014 г. на Председателя на ДАБ при МС, както и че бланките за отчет на преводите не са по одобрения образец.

Следва да се посочи, че в процесния договор за преводачески услуги не е уговарян образец, по който ще се извърши приемането на работата от възложителя, нито е предвиден кои лица имат правомощия да приемат работата. Договорът не препраща към заповед или друг вътрешноведомствен акт на ответната Агенция.

На следващо място, въззивният съд споделя и извода, че по делото не се установява ответникът да е направил възражения срещу точното и качествено изпълнение на договорената услуга от ищеца при предаване, респективно приемане на работата. ЗЗД не изисква конкретна форма, в която следва да бъдат заявени възраженията по чл. 264, ал. 2 от ЗЗД, поради което е допустимо те да са направени и само устно. Единственото изискване е възражението да бъде доведено до знанието на изпълнителя веднага след узнаване за недостатъците. Както се посочи и по – горе, законът въвежда презумция, че ако възложителят не направи възражения към момента на приемане на работата, тя се счита за приета - чл. 264, ал. 3 ЗЗД и той дължи възнаграждение за нея.

Предвид изложеното в съвкупност, въззивният състав споделя изводите на СРС, че оспорванията на ответника относно приемане на извършените от ищеца преводи са останали изцяло недоказани. Ответникът не е ангажирал доказателства, които да опровергават представените от ищеца, че преводите са направени в периода м. 08.2014 г. и са приети от възложителя. Както се посочи и по – горе, бланките за отчет са подписани от представители на ответната Агенция. Недоказано е и възражението, че бланките не съответстват на приетите формуляри, тъй като представените от ищеца копия са официална заверени от ДАБ. Дори да е налице някакво формално несъответствие, този факт не може да се вмени в тежест на ищеца и да обоснове законосъобразност на отказа на ответника за изплащане на възнаграждение за извършената работа. Неоснователно и недоказано е и възражението за отпаднало финансиране по Годишна програма за 2013 г. на Европейския бежански фонд III, доколкото заплащането на възнаграждението за преводач по процесния договор е предвидено да се осъществи в съотношение 75 % по Европейската програма и 25 % съфинансиране от държавния бюджет.

На общо основание, според правилото на чл. 81, ал. 2 ЗЗД, липсата на средства не освобождава длъжника от отговорност за изпълнение на задължението.

След като ищецът е доказал, че е извършил работата, която му е възложена с договора и се установява, че тя е приета към момента на извършването ѝ, ответникът дължи заплащане на възнаграждението за нея, в съответствие с уговорения начин на плащане по договора за изработка.

Според заключението по приетата съдебно-счетоводна експертиза, която не е оспорена и съдът основателно е кредитирал, сумите за писмени и устни преводи, според преведените страници и времетраене на превода, изчислени съобразно уговореното между страните, са в общ размер от 6 186, 25 лв.

Предвид основателността на претенцията, в съответствие с материалния закон СРС е разгледал и възражението на ответника за погасяване на претенцията по давност, с общата 5 - годишна давност по чл. 110 ЗЗД, която норма ще намери приложение в случая. Съгласно чл. 114 ЗЗД, давността започва да тече от деня, в който

вземането е станало изискуемо. Съгласно чл. 266 ЗЗД, задължението на поръчващия става изискуемо от момента на приемане на работата.

Обоснован е извода на СРС за неоснователност на възражението за погасяване по давност на главното вземане. Според приетите пред СРС доказателства, извършената от ищеца работа по преводи за периода от 01.08.2014 г. до 29.08.2014 г., е предадена и приета без забележки на 29.08.2014 г. От този момент, до подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК на 19.09.2017 г., не е изтекъл предвидения в закона 5 - годишен давностен срок за погасяване на вземането и възражението на ответника за погасяване по давност е неоснователно.

При съвкупния анализ на събраните по делото доказателства, въззивният съд споделя извода на СРС, че главният иск е основателен и законосъобразно е уважен в пълен размер.

Относно иска за установяване на вземания за лихви за забава по чл. 86, ал. 1 ЗЗД, въззивният състав намира следното:

Когато е уговорен срок за изпълнение на задължението длъжникът изпада в забава след изтичането му, а ако не е уговорен определен ден за изпълнение, съобразно правилото на чл. 84 ЗЗД, забавата настъпва след покана.

Предвид липсата на конкретни съображения срещу иска по чл. 86, ал. 1 ЗЗД във въззивната жалба, настоящият състав се солидаризира с изводите на СРС, че вземането в размер на 6 185, 42 лв., за извършените преводи от ищеца през месец август 2014 г., е възникнало на 29.08.2014 г. - след предаване и одобрение на работата. Предвид уговорката в чл. 2, ал. 2 от процесния договор, че възложителят дължи заплащане на възнаграждения в 30 - дневен срок от представяне на отчет за изпълнение на услугите, той ще изпадне в забава след изтичане на този срок на 30.09.2014 г., от който момент дължи лихва за забава. СРС е определил лихвата за забава в размер на 1 860, 80 лв., за периода от 30.09.2014 г. до 15.09.2017 г., на основание чл. 162 от ГПК, като е уважил иска за този размер. Въззивният състав не намира основание за промяна на изводите на СРС.

Доколкото решаващите изводи на СГС съвпадат с тези на първоинстанционния състав, решението следва да се потвърди в частите, в които исковете са уважени, вкл. в частта по разносните присъдени на ищеца в производството.

По разносните пред СГС :

С оглед изхода от спора, право на разноски има ищеца - въззиваема страна. Предвид обжалвания интерес, на основание чл. 38, ал. 1 и 2 ЗАдв. във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 2 от НМРАВ, в редакцията след изменението от 04.11.2022 г. (преди приключване на устните състезания пред въззивната инстанция), в полза на адв. П., процесуален представител на ищеца, следва да се определи адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 595 лв.

Така мотивиран **СОФИЙСКИЯТ ГРАДСКИ СЪД**

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20139247/15.06.2021 г., 75 с - в по гр. д. № 77817/2018 г., в частта, в която е признато за установено, на основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 266, ал. 1 ЗЗД, че Държавна агенция за бежанците при МС, ЕИК ***** дължи на М. А. Д., ЕГН ***** сума от **6 185, 42 лв.**, представляваща

възнаграждение по договор № 017624/13.06.2014 г. за месец август 2014 год., ведно със законната лихва считано от 19.09.2017 год. (подаване на заявлението) до окончателното плащане и на основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 86, ал.1 ЗЗД в размер на **1 860, 80 лв.**, представляващо законна лихва за забава за периода от 30.09.2014 год. до 15.09.2017 год. и ответникът е осъден за разноси.

РЕШЕНИЕТО е влязло в сила в неоспорената от ищеца част.

ОСЪЖДА Държавна агенция за бежанците при МС, ЕИК *****, с адрес : гр. София, бул. „****“, да заплати на адв. Е. П., ЕГН *****, с личен адв. № ***** на основание чл. 38, ал. 1 и 2 от ЗАДв, вр. с чл. 7, ал. 2, т. 2 НМРАВ, адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 595 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от получаване на съобщението до страните, че е изготвено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____